

VOORTGEZET ONDERWIJS

Het voortgezet onderwijs bereidt leerlingen voor op een vervolgstap in hun onderwijsloopbaan en op een rol als actieve burger in de samenleving. Een samenleving die voor de nodige grote uitdagingen staat. Goed onderwijs is van groot persoonlijk en maatschappelijk belang en het is daarom essentieel om vandaag te beginnen met noodzakelijke facilitering en kansrijke investeringen om het onderwijs structureel nog beter te maken. Dit is een taak voor scholen zelf, maar ook voor parlement en regering. We gaan graag met politiek en overheid in gesprek om ons onderwijs verder te verbeteren.

NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS

Het in februari gepresenteerde Nationaal Programma Onderwijs maakt een forse financiële impuls in het onderwijs mogelijk waarmee de gevolgen van de coronacrisis (deels) in de komende 2,5 jaar kunnen worden opgevangen. Het is goed dat leerlingen cognitief en sociaal-emotioneel de komende jaren op extra ondersteuning kunnen rekenen en dat docenten mogen verwachten dat ze hiervoor voldoende ondersteuning kunnen krijgen. Maar met deze investeringen worden de onderliggende, structurele, problemen in het voortgezet niet opgelost. Aan deze problematiek wordt door vele onderwijsvertegenwoordigers aandacht besteed, zoals in de formatiebrief van Stichting van het Onderwijs en in het discussiestuk 'Toekomst van ons Onderwijs'.

SPEERPUNTEN

> Om de kansengelijkheid te bevorderen is het belangrijk dat er meer mogelijkheden worden gecreëerd voor leerlingen om op latere leeftijd een keuze te maken voor de onderwijssoort die het beste bij hen past. Ook zijn extra middelen nodig om leerlingen met een achterstandspositie of extra ondersteuningsbehoefte maximaal te helpen. Het bevorderen van leesonderwijs in een geactualiseerd curriculum is hierbij van groot belang, evenals de beschikbaarheid van devices en digitale leermiddelen voor alle leerlingen.

> Om de onderwijskwaliteit te bevorderen is een extra investering in de bestrijding van het lerarentekort en de werkdruk nodig. Het beroep van leraar moet aantrekkelijker worden, met een marktconforme salariering, op zekerheid gestoelde arbeidsovereenkomsten, een acceptabele werkdruk, voldoende professionele ruimte en een goed loopbaanperspectief. Om het onderwijs doorlopend te kunnen innoveren en om maatwerk te kunnen bieden dient er geïnvesteerd te worden in extra tijd voor leraren.

> De schoolloopbaan van leerlingen is gebaat bij meer mogelijkheden tot maatwerk. Scholen moeten meer kunnen differentiëren in benodigde onderwijstijd per leerling en leerlingen moeten vakken op verschillende niveaus en in eigen tempo kunnen volgen passend bij hun interesses en talenten. Dit maatwerk vraagt zoals gezegd om extra investeringen.

> Om leerlingen beter voor te bereiden op hun rol in de samenleving is het nodig te investeren in betere loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB). Daarnaast ervaren leerlingen op dit moment een te hoge toetsdruk. Om deze tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen zal er een alternatief voor de huidige toetscultuur worden ontworpen dat zich meer richt op de brede ontwikkeling van leerlingen.

CORONA

De coronacrisis heeft bestaande en onderliggende problemen vergroot. Kansengelijkheid, leerlingenwelzijn en onderwijskwaliteit zijn extra onder druk komen te staan en feit is dat deze crisis nog een lange nasleep in het voortgezet onderwijs zal kennen. Het is van cruciaal belang dat het onderwijs sterker uit deze crisis gaat komen dan hoe het erin ging. Hiervoor moet ongelijk geïnvesteerd worden ten behoeve van gelijke kansen, moet een structurele oplossing gevonden worden voor het lerarentekort en moet het aanpassingsvermogen van onderwijs in crisistijd doorgetrokken worden naar de toekomst. Nog meer moet het ontwikkelpotentieel van alle leerlingen en leraren de ruimte krijgen. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van de scholen en de regering, om de leerlingen die onderwijskansen zijn misgelopen voor, gedurende de coronacrisis en in de nasleep daarvan, in de nabije toekomst van optimale onderwijskansen te voorzien. Dat vereist daadkracht, lef en investeringen, die we aan alle leerlingen verplicht zijn.

INVESTERINGEN

In de komende regeerperiode zijn er investeringen nodig in de kwaliteit, kansengelijkheid en effectiviteit van het voortgezet onderwijs. Deze investeringen betalen zich op termijn terug: onze kenniseconomie wordt versterkt, sociale ongelijkheid verkleind en het innovatief en veerkrachtig vermogen van ons land vergroot. Deze investeringen hieronder zijn gebaseerd op de Brede maatschappelijke heroverweging en vormen gezamenlijk een begin aan het grote benodigde onderhoud.

Kansengelijkheid

Voor de kansengelijkheid is het nodig dat mogelijkheden tot latere selectie bij de overgang van po naar vo gestimuleerd worden, dat er meer achterstandsmiddelen komen, evenals voldoende leraren die op (achterstands)scholen beschikbaar zijn en dat digitaal onderwijs qua middelen en kwaliteit een impuls krijgt.

Een investering van ongeveer 500 miljoen euro

Kwaliteit van het onderwijs

Kwalitatief goed onderwijs zal doorlopend geïnnoveerd moeten worden, daarvoor is het nodig dat leraren meer tijd en professionele ruimte krijgen. Tevens zal er geïnvesteerd moeten worden in de begeleiding en professionalisering van startende leraren en schoolleiders om ze te behouden voor het onderwijs. Tenslotte zal er budget vrijgemaakt moeten worden voor het terugdringen van de te hoge werkdruk van leraren (het gaat hierbij niet om een maatregel maar om een samenhangend pakket van maatregelen).

Een investering van ongeveer 500 miljoen euro

Vergroting van het innovatief vermogen

Voor de effectiviteit van het onderwijs is het nodig dat onder andere LOB en leesonderwijs op scholen versterkt worden in een geactualiseerd curriculum, dat de verplichte onderwijstijdnorm vervangen wordt door een flexibele norm en dat daarbovenop meer onderwijstijd en aanvullende onderwijsprogramma's mogelijk worden gemaakt voor alle leerlingen.

Een investering van ongeveer 150 miljoen euro